

Európa hitelességi problémájaJEAN PISANI-FERRY: SOLVING EUROPE'S CREDIBILITY
PROBLEM

PROJECT SYNDICATE, 2014. SZEPTEMBER 30.

Míg az eurózóna annak módjáról vitázik, hogyan meneküljön a stagnálási csapdából, amiben jelenleg tartózkodik, egy kérdés egyre fontosabbá válik: vajon képesek-e a kormányok csökkenteni a közkiadásokat anélkül, hogy a hirtelen csökkentéshez folyamodjanak. Szerencsére a válasz egy meggyőző *igen*, vannak megoldások, amelyek a gazdasági konszolidációhoz vezetnek.

A növekedés még túl erőtlen és az infláció még túl alacsony az eurózónában. Az Európai Központi Bank legutolsó értékelése gyenge: az EKB vezérigazgatója, *Mario Draghi* nem titkolta a tény, amely szerint a kockázatok inkább a lassulás irányába mutatnak. A nominális bruttó hazai termék az eurózónában – konkrét növekedés az inflációval együtt – feltehetőleg nem fogja meghaladni az 1,5 százalékot az idei évben, sőt valószínűleg inkább az 1 százalékhoz lesz közelebb. Annak ellenére, hogy a monetáris politika pozitív, kezdi a határokat feszegetni. Nem bizonyult olyan kecsegtetőnek az EKB kezdeményezése, mint gondolták, miszerint növelik a kereskedelmi bankok hitelezőképességét, nagyon alacsony kamatú kölcsön segítségével. Ez ugyanakkor az a helyzet, amikor a fiskális politika működhet. *Draghi* szóba is hozta a fiskális politika átmeneti kiterjesztését az eurózónában, az augusztusi *Jackson Hole-i* (Wyoming) beszédében, a központi bankárok gyűlésén. Egy AAA tíz éves államkötvény jelenleg 1 százalékos hozammal rendelkezik.

Egy nem régi cikkben, *Francesco Giavazzi* és *Guido Tabellini* javaslatai

szerint a megoldás a tartós adócsökkentés, amit fokozatos kiadáscsökkentés követ. Ezt olyan reformokkal egyetemben szükséges végrehajtani, amelyek növekedéshez vezetnek a termék- és munkaerőpiacon, így mind a kínálati, mind a keresleti oldalon fellendülnének a mutatók egész eurózónában. A fokozatosság a kiadási költségek terén lehet eredményes, függetlenül a makroökonómiai előnyöktől. Az állami szektor hatékony reformjához nem kevés idő szükséges. Azok a kormányok, amelyek elkapkodják a közkiadások csökkentését, gyakran rossz döntést hoznak. A kiadások vizsgálata során szisztematikusan kell megkülönböztetni a *megfelelő* költsékezést a *feleslegestől*, így maximalizálni lehet a pénz értékét. A másik kifogás, hogy a kormányok nem képesek teljesíteni az ígéreteiket. Ezzel kapcsolatban *Roberto Perotti* válaszolt *Giavazzinak* és *Tabellininek*, miszerint a lassabb, fokozatos stratégia nem lenne elég hiteles. A kiadások csökkentése óhatatlanul politikailag nehéz döntésekhez vezetne. A kormányok – ha az adócsökkentést követően csak később csökkentenék a kiadásokat – morális konfliktusokba keverednének, véli *Perotti*.

Perottinak igaza van. *Carlo Cottarelli*, akit az olasz kormány bízott meg a kiadások felügyeletével, megjegyezte, hogy még mielőtt a kiadásokat csökkentették volna, már folyamatban voltak az új kiadások. A politikai gazdaságtan közkiadások reformja trükkös, és ezek a makroökonómia tervek könnyen korrupcióhoz vezetnek. Van viszont megoldás erre a problémára: a kormányok és a parlamentek képesek késleltetni a tevékenységeiket anélkül, hogy elhalasztanának döntéseket. Semmi sem akadályozza meg őket, hogy úgy döntsenek, hogy a nyugdíjakat csökkentsék a következő három évben, vagy az ipari támogatást